Uitgave van de vereniging
Molenvrienden Land van Cuijk

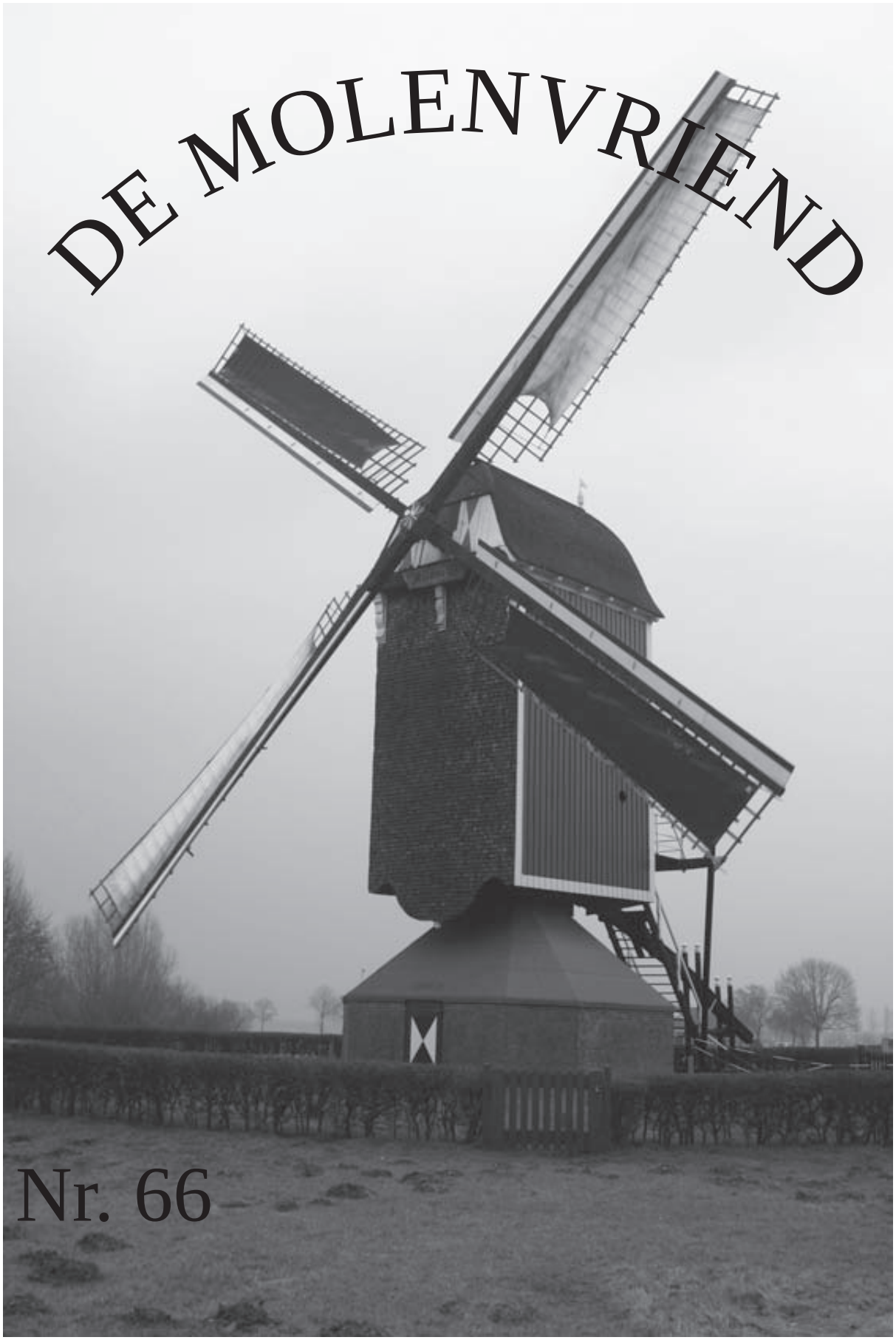

VERENIGING MOLENVRIENDEN LAND VAN CUIJK

Molenvereniging in het Land van Cuijk en omstreken
www.molenvrienden.nl

BESTUUR

VOORZITTER	Mari Goossens	D. Boutsstraat 25
	Tel. 0485-573815	5831 VN BOXMEER
SECRETARIS	Walter Cornelissen	Park 8
	Tel. 0485-478818	5446 PH WANROIJ
	Fax 0842-110623	E-mail: molenvrienden@home.nl
PENNINGMEESTER	Frits Harteman	Bilderbeekstraat 23
	Tel. 0485-572271	5831 CW BOXMEER
BESTUURSLEDEN	Peter Pouwels	Vijverweg 6
	Tel. 024-3974266	6562 ZL GROESBEEK
	Rob Snel	Chopinstraat 33
	Tel. 024-3582526	6584 EJ MOLENHOEK

LEDENADMINISTRATIE	Tel. 0485-322460	Park 8
	Fax 0842-110623	5446 PH WANROIJ
	REKENINGNUMMER: 4008385 *onder vermelding adres penningmeester*	

MOLENARCHIEF LAND VAN CUIJK	Hans Heijs	Steenstraat 85A
	Tel. 0485-577330	5831 JC BOXMEER
	Eenieder kan na afspraak het archief raadplegen	

Colofon

Jaargang 25, nummer 2, mei 2009
Lijfblad van de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk, opgericht in 1984.
De Molenvriend wordt gratis toegezonden aan de leden van de vereniging. De contributie hiervoor is € 10,--. Aanmelding kan geschieden door het bewuste bedrag te storten op de girorekening van de vereniging. De Molenvriend is een advertentiemedium. Prijs losse nummers € 1,50.
ISSN 1384 8526

Uitgave van de vereniging
Molenvrienden Land van Cuijk

REDACTIE	*Harry Daverveld*	*Pierre Gielen*
	Mari Goossens	*Frits Harteman*
	Peter Simons	*Marko Sturm*
	Paul Verheijen	
REDACTIEADRES	*D. Boutsstraat 25*	*5831 VN BOXMEER*
	e-mail: mjfagoossens01@hetnet.nl	
	De Erica 2	*5831 RX BOXMEER*
	e-mail: j.m.sturm@alumnus.utwente.nl	
VERDER WERKTE(N) MEE	*Walter Cornelissen, Jos van der Heyden, Peter Pouwels en Rob Snel*	
ILLUSTRATIES	*Walter Cornelissen, Jos van der Heyden, Peter Pouwels, Rob Snel en Marko Sturm*	

VOORPAGINA *Recente foto van de Maasmolen te Nederasselt*

In dit nummer

pagina 2 **Colofon**
pagina 3 **In dit nummer**
Van de redactie
pagina 4 **Mededelingen van het bestuur**
pagina 5 **Jaarvergadering over 2008**
door: Walter Cornelissen
pagina 7 **Een molen boven de Maas**
een kennismaking met de Maasmolen te Nederasselt
door: Marko Sturm
pagina 11 **Het geheim van Delft**
door: Peter Pouwels
pagina 12 **Hoogvliegers**
door: Rob Snel
pagina 13 **Cursus touwsplitsen en knopen**
verslag van de cursus in de Jan van Cuijk
door: Walter Cornelissen
pagina 14 **De molenbiotoop**
de actuele toestand van de biotoop van de Maasmolen te Nederasselt
door: Marko Sturm
pagina 16 **Molenpoëzie**
pagina 18 **Aan de licht**
een molenaar stelt zich voor...
door: Jos van der Heyden
pagina 19 **Molens in de regio**
de stand van zaken omtrent de molens in de regio
door: Mari Goossens en Marko Sturm

Van de redactie

Tegen de tijd dat dit nummer van de Molenvriend bij u op de mat valt, hebben we de Nationale Molendag achter ons en gaan we richting de zomer. Voor onze vereniging heeft het voorjaar vernieuwing gebracht in de vorm van een nieuw logo, waarover meer in het verslag van de jaarvergadering. Tijdens deze vergadering werd ook besloten om de aloude naam “Molenvrienden Land van Cuijk” te behouden, maar de subtitel te veranderen in “Molenvereniging in het Land van Cuijk en omstreken”. Deze wijziging doet recht aan het feit dat onze leden Frans Heessen en Rob Snel tegenwoordig actief zijn op de standerdmolen van Nederasselt, boven de Maas.

De redactie was er natuurlijk als de kippen bij om iets over deze molen te schrijven. In dit nummer vindt u een uitgebreid verslag van een bezoek aan de Maasmolen. Daarnaast komt de molen ook aan bod in de rubriek “De molenbiotoop”.

De volgende Molenvriend zal waarschijnlijk na de zomervakantie verschijnen. De redactie wil daarom iedereen een fijne zomer en, voor zover van toepassing, een goede reis naar de vakantiebestemming toewensen.

de redactie

Mededelingen van het bestuur

De jaarvergadering ligt weer achter ons en het bestuur gaat de wijzigingen in naam en logo uitvoeren. De aanwezige leden besloten om alleen de subtitel van de vereniging aan te passen en kozen voor een ander logo. Meer hierover in de notulen verderop in dit blad.

Ook is onlangs de touwsplits/knoop cursus in de Jan van Cuijk gehouden. Ook hiervan vindt u een uitgebreid verslag in dit blad.
Op onze molens vinden door het jaar heen verschillende onderhoudswerkzaamheden plaats. Sommige zijn vrij algemeen en andere zijn vrij uniek of worden nog maar vrij weinig gedaan. Bijvoorbeeld het openleggen van een steen en het scherpen hiervan was vroeger een regelmatige bezigheid, nu wordt dit weinig gedaan. Maar als iemand dit gaat doen vragen wij of dit bij de secretaris gemeld kan worden, dan kan er een bericht naar de molenaars en leerlingen gaan. Zo kunnen zij die dit graag willen zien dit eens van nabij meemaken. Dit geldt ook voor speciale reparaties: zo worden bijvoorbeeld binnenkort op de Heimolen de balkkoppen met epoxyhars aangegoten. Ik zal jullie hiervan op de hoogte houden.

Wat het bestuur op dit moment verder bezighoudt is de excursie en natuurlijk het 25-jarig jubileum in 2010. Voor deze mijlpaal is een commissie in het leven geroepen met de volgende leden: Peter Simons, Rob Snel en Walter Cornelissen. Op de jaarvergadering zijn al enkele ideeën naar voren gekomen. Graag zien wij de inbreng van alle leden, ideeën zijn altijd welkom. Natuurlijk zullen enkele molendagen georganiseerd worden, ook zien we graag de stand van de vereniging weer vernieuwd, zodat deze ook weer eens op de jaarvergadering van de Hollandsche Molen staat in 2010. Vele handen maken licht werk, zodat we de molens in onze regio in 2010 weer eens in het zonnetje kunnen zetten.

Ook goed nieuws is dat er weer enkele leerling-molenaars in de regio gestart zijn. Jongens succes met de opleiding, jullie zijn hard nodig. De bolletjes van de molenaars worden steeds grijzer en gladder.
Het bestuur wenst u allen een fijne vakantie en zomertijd toe.

Walter Cornelissen, secretaris

Website

De website molenvrienden.nl is al enkele maanden in gebruik. Deze is opgezet door Pierre Gielen en hij heeft ook een speciaal gedeelte opgezet wat alleen toegankelijk is voor leden van de vereniging. Nu is er nog niet zoveel op dit deel aanwezig, maar in de toekomst willen we dit zeker uitbreiden. Om alle leden toegang te geven is er een wachtwoord voor elk lid aangemaakt. Bij de gebruikersnaam vult u de achternaam van uzelf zonder voorvoegsel in en bij het wachtwoord vult u de hoofdletter L in met daarachter uw lidnummer. Bijvoorbeeld: gebruikersnaam: "claassen", wachtwoord: "L230" (zonder aanhalingstekens). Uw lidnummer vind u op de wikkel/envelop van de Molenvriend. Voor informatie kunt u terecht bij de secretaris: molenvrienden@home.nl.
Om een website in de lucht te houden zijn we natuurlijk ook afhankelijk van berichten en mededelingen. Stuur deze naar de secretaris en dan worden deze op de website geplaatst.

Walter Cornelissen

Bij overname van artikelen en/of foto's, auteur en eventuele bron(nen) vermelden. Tevens hiervan melding maken bij de uitgeefster of redactie van dit blad.

De redactie stelt zich niet aansprakelijk voor eventueel gemaakte fouten of anderszins ontstane ongemakken.

Jaarvergadering over 2008

Datum: 3 maart 2009
Locatie: Café De Batavier te Wanroij
Aanvang: 20.00 uur
Aanwezig: 15 leden
Afmelding: 15 leden

1. Opening
De voorzitter Mari Goossens heet iedereen van harte welkom op deze jaarvergadering en vermeldt dat de agenda op punt 7 en 15 gewijzigd is.
Punt 7 intrekking kandidatuur voor bestuursfunctie van P. Gielen.
Punt 15 filmpje is vervallen om toch vooral te kunnen napraten.

2. Jaarrede door de voorzitter
2008 ligt weer achter ons en 2009 ligt voor ons met nieuwe uitdagingen en mogelijkheden. We kunnen weer twee nieuwe gediplomeerde molenaars Rob Snel en Frans Heesen bijschrijven terwijl er weer twee andere, Jos van der Heijden en Pierre Gielen, in opleiding zijn. Dit zijn prima ontwikkelingen. De door ons georganiseerde regionale molendag op Tweede Paasdag was duidelijk een succes. Ook wat betreft de festiviteiten en op de Bergzicht en de Martinus kunnen we op een ruime belangstelling terug zien.
Ook de excursie naar Milheeze, de Rips en Oploo was zeer geslaagd. Het hoeft niet altijd zo te zijn dat ver weg mooier en leuker is.
Begin van afgelopen jaar konden we de uitkeringen van de nationale postcodeloterij via de Hollandsche Molen aan de deelnemende molenaars uitkeren en mochten we van de meeste molenaars een bijdrage voor onze coördinatie en ondersteuning ontvangen. Daarvoor onze dank.
Mede hierdoor staan wij er ondanks de financiële crisis goed voor en hebben we als bestuur besloten om in deze benarde tijden het lidmaatschapsgeld na 10 jaar niet te verhogen en op € 10,- te handhaven. Deze kosten gaan praktisch op aan de vier uitgaven van de Molenvriend.
De laatste vergadering stond in het teken van ons voorstel om onze naam en ons logo te wijzigen en de presentatie van onze nieuwe website. Wellicht vanwege de agenda was de belangstelling overweldigend. Ook op deze vergadering staan deze punten wederom geagendeerd. Wij hopen dat we op korte termijn met de inbreng van jullie tot een besluit over de naamsverandering en nieuw logo kunnen komen.
We hebben versterking gevonden voor het bestuur, als jullie er tenminste in toestemmen.
Verder wil ik het hier kort houden, zodat we straks nog wat tijd over hebben om bij te praten.

3. Jaaroverzicht 2007
Alle aanwezige leden hebben een overzicht van het jaarverslag ontvangen en de voorzitter vraagt de vergadering of er nog op- en aanmerkingen zijn en alles werd akkoord bevonden.

4. Financieel verslag 2007
Het financiële verslag zat bij het jaaroverzicht en kon door de leden bestudeerd worden, er werden geen vragen hierover gesteld. De penningmeester voegde er aan toe dat er voldoende in kas zit mede door de teruggestorte giften (van het jaar van de molen) van de molenaars. De Molenvriend geeft een grote onkostenpost door de portokosten. Het papier en het kopiëren is gratis met dank aan de sponsors. De post giften bestaat uit het bedrag dat meer gestort is dan de contributie van 10 euro.

5. Verslag kascommissie
De commissie bestond uit Perry Hendriks en Paul Verheijen. Beiden konden niet op deze vergadering aanwezig zijn en hadden hun goedkeuring van de financiële administratie schriftelijk aan de vergadering gestuurd.

6. Mutatie kascommissie
Perry heeft zijn termijn van twee jaar in de kascommissie er op zitten, waarvoor dank. De vacature wordt voor de komende twee jaren vervuld door Stefan Willems.

7. Bestuursverkiezing
Het bestuur heeft Rob snel bereid gevonden om zich beschikbaar te stellen voor een functie in het bestuur. Rob wordt met algehele goedkeuring van de aanwezige leden bij deze in het bestuur gekozen. Het bestuur is nu weer op de gewenste sterkte van 5 personen. Wij wensen Rob heel veel succes in het bestuur.

8. Voorstel naamswijziging vereniging
Het bestuur had het voorstel om de naam van de vereniging te wijzigen in “Molenvereniging de Maasbocht”. Dit voorstel is gelanceerd omdat door gebiedsuitbreidingen de gehanteerde naam wel erg lang werd. Enkele jaren geleden werd Noord-Limburg toegevoegd en onlangs de molens in het aangrenzende Gelderse gebied. Om al die gebieden te omvatten werd gekozen voor de Maasbocht. Een

naamswijziging moet statutair vastgelegd worden en daarvoor moet 2/3 van de leden aanwezig zijn en 2/3 van de aanwezigen moet instemmen. De procedure bij te weinig aanwezigen is dan dat er binnen een maand een nieuwe vergadering wordt uitgeschreven en, waarbij 2/3 van de dan aanwezige leden voor moet zijn om tot wijziging te kunnen overgaan.
De aanwezige leden vonden de naam Molenvrienden een te bekende naam om te gaan wijzigen. Er werd voorgesteld om de naam te behouden en alleen de subtitel aan te passen.
Het bestuursvoorstel werd in stemming gebracht en met 9 tegen 5 verworpen. Het bestuur trok het voorstel in. De volgende subtitel werd in stemming gebracht: “Molenvereniging in het Land van Cuijk en omstreken”. Dit werd met 13 tegen 2 aangenomen.

9. Logowijziging
Het bestuur heeft in de onlangs gehouden molenaarsvergadering een voorstel gelanceerd en bij de Molenvriend zat een voorstel aan alle leden gericht. Uit de reacties die wij hebben ontvangen gaat het bestuur voor het logo met de maalsteen, omdat alle molens, zowel de wind- als watermolens, korenmolens zijn. En omdat in de naam van de vereniging ook “molen” voorkomt is de herkenbaarheid van de steen wel aanwezig. Alle aanwezige leden zijn vóór om het logo te wijzigen.
Enkele aanwezigen geven toch de voorkeur aan het molentje in het logo. De voorstellen worden in stemming gebracht: logo met maalsteen: 8 stemmen (7+ 1 volmacht), molentje: 8 stemmen en spoorwiel: 0 stemmen. De stand is gelijk, het bestuur geeft de doorslag door te kiezen voor de maalsteen.
Zowel in zwart-wit als in kleur komt dit logo tot zijn recht.

10. Website www.molenvrienden.nl
Afgelopen jaar heeft Pierre Gielen de website www.molenvrienden.nl in de lucht gebracht. Pierre heeft hier vele uren ingestoken en het resultaat mag er zijn. Maar de website is nog altijd in opbouw. Aan de leden wordt dan ook gevraagd om teksten/artikelen in te sturen naar de secretaris, zodat deze op de site geplaatst kunnen worden.
Ook is er een ledenpagina die door een inlogcode in te voeren gelezen kan worden. Het is de bedoeling dat alle leden in kunnen loggen met als gebruikersnaam hun achternaam en inlogcode het lidnummer Lxxx. Dit zal in de volgende Molenvriend nog verder uitgelegd worden (zie mededelingen van het bestuur, red.). Deze inlogcodes zijn heden nog niet operationeel. Ook zullen de kaart en gegevens aangepast moeten worden door de toevoeging van de aangesloten Gelderse molens.
Van de leden die een toestemmingsformulier hebben ingeleverd zullen de gegevens op het web gepubliceerd worden, van de diegene die niets van zich hebben laten horen zullen de gegevens verwijderd worden.

11. Excursie
Ludger Pauls heeft een interessante excursie samengesteld waarvan het programma op de avond getoond werd. De excursie zal op 23 mei plaatsvinden. T.z.t. ontvangen alle leden een uitnodiging hiervoor.

12. 25 jaar Molenvrienden
Op 18 januari 2010 is het 25 jaar geleden dat de vereniging Molenvrienden Land van Cuijk werd opgericht. Om dat te vieren is er een commissie samengesteld die probeert om enkele activiteiten te organiseren. De leden wordt gevraagd om ideeën te lanceren. De voorkeur gaat er naar uit om in ieder geval enkele molendagen te organiseren per gebied. De commissie bestaat uit Rob Snel, Peter Simons en Walter Cornelissen.

13. Rondvraag
Stefan Willems deelt mee dat molen Jan van Cuijk in 2010 het 150-jarig bestaan viert met diverse activiteiten voor jong en oud.
Walter Cornelissen deelt mee dat de touwsplitscursus waarschijnlijk op 25 mrt., 1 en 8 april gehouden zal worden op de Jan van Cuijk.

14./15./16. Sluiting
De voorzitter sluit de vergadering en vraagt de aanwezigen om nog lekker na te kaarten en wenst iedereen daarna wel thuis.

Walter Cornelissen
secretaris

Een molen boven de Maas

De Maasmolen te Nederasselt

In het verleden zijn alle molens in het Land van Cuijk beschreven in de rubriek "Een molen in het Land van Cuijk". Vanaf ongeveer 2000 werden de windmolens in de kop van Noord-Limburg stuk voor stuk weer in gebruik genomen door vrijwillige molenaars die hun opleiding in het Land van Cuijk genoten hadden. Vanwege de afstand tot de rest van Limburg, was het voor hen een logische stap om zich verder aan te sluiten bij het Land van Cuijk, zodat onze vereniging toen haar werkgebied heeft uitgebreid. Onder de titel "Een molen in Noord-Limburg" werd de rubriek voortgezet, zodat de lezers ook kennis konden maken met de molens van Afferden, Heijen, Gennep, Ven-Zelderheide en Plasmolen. Zoals u in voorgaande nummers al heeft kunnen lezen, willen Frans Heessen en Rob Snel (beiden onlangs geslaagd na opleiding in onze regio) de Maasmolen te Nederasselt en de Joannesmolen te Heumen weer in gebruik nemen. Op de Maasmolen draaien zij inmiddels regelmatig, zodat het nu tijd is om een wat uitgebreider artikel aan deze molen te wijden.

Geschiedenis van de molen

Er is relatief weinig bekend over de geschiedenis van de Maasmolen, maar wat er bekend is gaat wel ver terug in de tijd. In het Gelders Molenboek lezen we dat de voorganger van de Maasmolen al vóór 1650 in de buurt van de huidige standplaats stond. In een verpondingskohier uit het jaar 1650 (een oud belastingregister) staat dat deze molen toebehoorde aan de abdis van Nieuwklooster (of Gravendaal) bij Goch. In de loop van de 17e eeuw kwam de molen in handen van molenaar Wilhelm Henrixen. Deze verkocht de molen in 1692 aan Arnold van der Moelen, heer van Overasselt. Samen met andere bezittingen in Overasselt en Neerasselt, kwam de molen in het begin van de 18e eeuw in handen van het geslacht Ten Hove.

Dat de rivier de Maas de naar haar vernoemde molen niet altijd goed gezind was, bleek in 1740. Bij een dijkdoorbraak werd de molen verwoest. De toenmalige eigenaar, David ten Hoven, heer van Sleeburg, onder Overasselt, liet daarom in 1741 een nieuwe molen bouwen, die verder van de rivier af kwam te liggen (zie kaart).

In 1787 erfde zijn dochter Wendela Eleonora de molen en verscheidene andere goederen onder Neerasselt. In 1794 wordt Hendrik Heynen als molenaar genoemd. Op 10 januari 1803 wordt de molen aan hem in eeuwigdurende erfpacht uitgegeven. Als de eigenaresse in 1814 sterft, wordt familie Heynen eigenaar van de molen. Deze familie blijft tot 1894 eigenaar, waarna A. Dijkmans de nieuwe eigenaar wordt. Tussen 1924 en 1965 is de molen in handen van L.F. van Haren. Van 1965 tot 1968 valt de molen onder de firma A.

Deze prachtige inscripties zijn te vinden tussen de spoorstijlen. Waarschijnlijk is dit stuk hout afkomstig uit één van de vroegere steenlijsten.

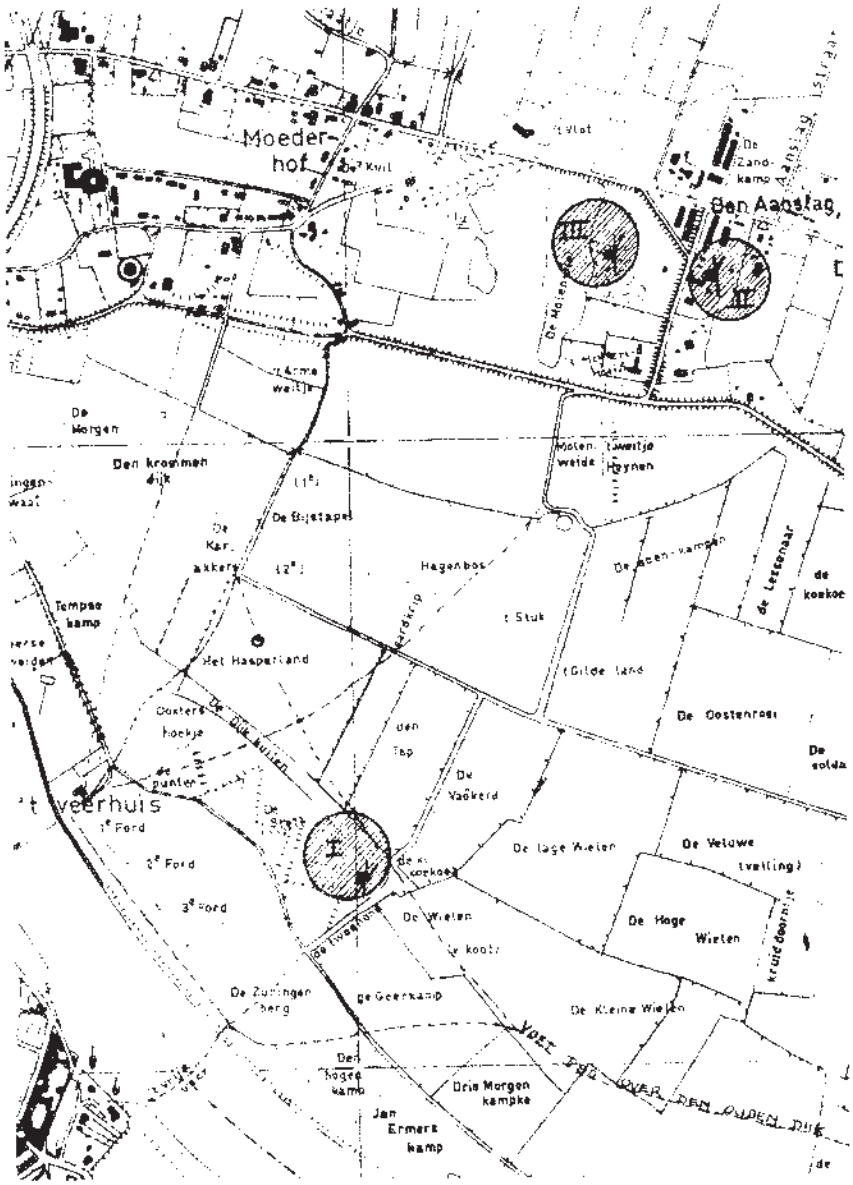

Voor de dijkdoorbraak van 1740 stond de Nederasseltse standerdmolen bij markering I. De nieuwe molen werd op positie II opgericht. Deze molen werd in 1972 verplaatst naar de huidige standplaats (III).

Op de koebouten is het jaartal 1741 aagebracht.

en J. van Haren. Tegenwoordig is de molen in bezit van de gemeente Heumen.

Over de recentere geschiedenis van de molen vinden we meer informatie in een boekje van de hand van Teije Brattinga, dat in 1974 verscheen bij uitgeverij "De Valenberg" te Overasselt. Uit dit boekje blijkt dat de eigenaar in 1949 het molenbedrijf op windkracht waarschijnlijk niet meer rendabel genoeg vond. Het openluchtmuseum in Arnhem was op zoek naar een standerdmolen en sloot een principeovereenkomst om de molen voor 3000 gulden te kopen.
De burgemeester van Overasselt, W.J.F.M. Baron van Hugenpoth verzet zich tegen de plannen om de molen te verkopen en weet zich gesteund door de wethouders L.F. Bruijsten en W.J. Bruch. Zij vormen een comité samen met jonkheer Van Grotenhuis, burgemeester van Groesbeek, dhr. Van 't Hullenaar, burgemeester van Heumen, alsook hun ambtsgenoten Raymakers uit Grave, Mr. Sasse uit Ubbergen en Mr. Van Thiel uit Wychen. Om de molen voor de gemeente te behouden, moet hij voor 7500 gulden gerestaureerd worden. Het rijk, de provincie en de gemeente dragen fl 3500 bij, het actiecomité hoopt het resterende bedrag binnen te kunnen halen. Dit was echter veel te optimistisch gedacht, want ze halen nauwelijks tweeduizend gulden op. Het Gelders Anjerfonds kon echter bijspringen, zodat de molen gerestaureerd kon worden.

Aan het eind van de jaren '60 is de molen al weer in slechte toestand. De gemeente start onderhandelingen met de eigenaar om de molen te kopen en te laten restaureren. De eigenaar wil hier aan meewerken,

Het sleepluiwerk van de Maasmolen

op voorwaarde dat de molen in de buurt van de toenmalige standplaats zou blijven staan. Op 27 oktober 1969 besluit de gemeenteraad tot aankoop van de molen voor een bedrag van fl 5000, waarvan fl 2000 door de provincie betaald werd. Op 17 juni 1970 is de koop definitief.

Maar nu moest de molen nog gerestaureerd worden. De kosten hiervan waren maar liefst 110 duizend gulden, waarvan 46 duizend gulden door het rijk betaald werd, 33 duizend gulden door de provincie en het resterende bedrag door de gemeente. In mei 1972 kon molenmaker Beijk uit Afferden met de restauratie beginnen. De molen wordt 500 meter in westelijke richting verplaatst naar zijn huidige standplaats, omdat er inmiddels bebouwing in de buurt van de molen stond. Na anderhalf jaar waren de werkzaamheden gereed.

De huidige vrijwillig molenaars hebben uit laten zoeken of er in de gemeentearchieven nog meer informatie over de molen te vinden is, maar deze zoektocht heeft totnogtoe geen resultaten opgeleverd.

In 1982 wordt A.A. van Haren als vrijwillig molenaar vermeld in het Gelders Molenboek. Het is ons niet bekend tot wanneer hij molenaar geweest is. Tot circa 2007 was Frank de Hoogh vrijwillig molenaar op de Maasmolen.

De molen

De molen ligt in een natuurgebied aan een waterplas, niet ver van de winterdijk van de Maas. Deze waterplas is nog een restant van een vroegere overstroming van de Maas, misschien wel van de overstroming die de voorganger van de huidige molen vernietigde.

Een standerdmolen heeft altijd iets oorspronkelijks, het is per slot van rekening het oudste type windmolen dat we in Nederland kennen. In het interieur van de molen vinden we diverse oude inscripties en mooi smeedwerk. De molen moet het overigens zonder moderne gemakken stellen: er is op de molen geen elektriciteitsaansluiting, laat staan waterleiding.

In de koebouten vinden het bouwjaar van de huidige molen: 1741. Eén van de opvallendste dingen bij deze molen is het luiwerk. Waar vrijwel alle standerdmolens een kammenluiwerk hebben, heeft de Maasmolen een sleepluiwerk, waarbij het luiwiel tegen de velg

Foto van het bovenwiel, gemaakt tijdens de verplaatsing van de molen. Op de foto is goed te zien dat voor de achtermolen een tweede bovenwiel is aangebracht, met eigen kruisarmen en plooistukken.

Op de baansteen is nog "Rust in vrede" te lezen

De scheur in de ligger

van het bovenwiel getrokken wordt.
De molen had vroeger twee koppels (een voormolen en een achtermolen), zoals nog aan het bovenwiel te zien is. Opvallend is dat men voor de achtermolen niet alleen maar een tweede velg geplaatst heeft, maar een tweede bovenwiel gemaakt heeft. Rond Berlijn heb ik een soortgelijke constructie vaker gezien, maar in Nederland had ik het nog nooit zo aangetroffen. Op de foto's van de verplaatsing in 1972 is de bijzondere constructie van het tweede bovenwiel goed te zien.

De molen heeft een houten bovenas met gietijzeren insteekkop. De baansteen is een oude grafsteen, waarop nog de tekst "Rust in vrede" te lezen is. De molen heeft een gietijzeren baliehek.

De onderhoudstoestand van de molen
Frans Heessen en Rob Snel hebben sinds maart 2008 de sleutel van de molen, maar hadden toen nog geen diploma. Dit geeft aan hoe blij de gemeente was dat er zich weer vrijwilligers voor de molen gemeld hadden! Frans en Rob hebben tevergeefs geprobeerd om contact op te nemen met de vorige molenaar om naar bijzonderheden van de molen te vragen. Hierop hebben ze vanaf oktober voorzichtig de molen zelf in bedrijf genomen, nadat ze hun diploma behaald hadden. De gemeente is erg enthousiast dat de molen weer draait. En voor de molenaars is het natuurlijk fijn om actief te zijn in een gemeente die hun belangeloze inzet daadwerkelijk op prijs stelt. De molen kan voorlopig alleen draaien en niet malen, omdat de molensteen gescheurd is. Binnenkort willen de molenaars de steen proberen te lichten, om te kijken of ook het maalvlak van de stenen beschadigd is.

De dakbedekking van de molen is slecht, door een lekkage in de nok van het dak is het bovenste deel van de vang een heel stuk ingerot. De monumentenwacht heeft een bezoek aan de molen gebracht en dit gebrek genoteerd. Verder zijn de liggers van de galerij in slechte toestand en zit het kruiwerk los.

De Maasmolen is geopend op dinsdag van 9 tot 12 uur en op zaterdag van 12 tot 17 uur. Ik hoop dat ik met dit artikel een mooie impressie van de molen gegeven heb. Maar het mooiste is toch om de molen zelf een keer te zien. Laat ik ter afsluiting zeggen dat het de moeite waard is om eens een kijkje boven de Maas te gaan nemen…

Tekst: Marko Sturm
Foto's: Rob Snel en Marko Sturm

Door een lek in de nok van de kap is een groot stuk van het bovenste vangblok weggerot

Het geheim van Delft

Het geheim van Delft is een spectaculaire film uit 1917, de periode van de zogenaamde stomme film. De film is gemaakt door de beroemde Haarlemse Filmfabriek Hollandia. De hoofdrollen worden vertolkt door Nederlands eerste filmdiva Annie Bos en de jonge Lily Bouwmeester.

Bedrijfsspionage, een vermeende moord en een onmogelijke liefde culmineren in een spectaculaire eindscène , waarin een hoofdrol is weggelegd voor het Nederlandse symbool bij uitstek, de molen.

Jan Vogels is een specialist in Delfts aardewerk en vindt een nieuw procedé uit om het aardewerk te beschilderen. Deze geheime formule is al gauw een doelwit voor kooplieden, daarom wil neef Willem het geheim pikken en verkopen aan de hoogste bieder. Hij probeert Jans dochter Annie te verleiden en zo haar de formule afhandig te maken, alleen Annie heeft Willems toneelspel al gauw genoeg door en neemt de benen. Het escaleert in een achtervolging met als hoogtepunt dat Annie ontsnapt door op een van de draaiende wieken van een molen te gaan staan.

De filmploeg bestaat uit:

Jan van Dommelen	Jan Vogels
Annie Bos	Annie Vogels
Willem van der Veer	Willem Berg
Lily Bouwmeester	Lily Vogels
Louis H. Chrispijn	Van Haaften
Frederick Vogeding	Leo van Haaften
Paula de Waart	Mevrouw van Haaften
Minny Erfmann	Minny van Haaften

Vier aktes van de film zijn teruggevonden en tot een geheel gemaakt. Deze film beleefde een her-première op 27 september 1995 tijdens het Filmfestival van Utrecht, met muziek van Henny Vrienten. Er wordt nog een akte van 12 minuten vermist. De film is tegenwoordig ook op dvd verkrijgbaar in een beperkte oplage, te koop bij bol.com voor 13,99 euro.

Een groot gedeelte van deze film is opgenomen in Haarlem. Echter, de scène waarin de molens een hoofdrol spelen is opgenomen op de Plasmolen anno 1917. Hierbij ziet u fragmenten van het draaiende rad van de Bovenste Plasmolen waaraan de hoofdrolspeelster hangt en van de nabij gelegen windmolen van Karel van Uum waar Annie aan een draaiend wiekenkruis hangt!

Peter Pouwels

Hoogvliegers

In het najaar belde mijn zoon met de vraag of het mogelijk was om met een paar collega's van hem de Maasmolen te bekijken. Mijn zoon Erik is jachtvlieger bij de Koninklijke Luchtmacht en heeft, een kleine 4 jaar, bij de Canadese luchtmacht gevlogen op de F18 (Hornet) van het 409 squadron, onderdeel van het 441 squadron in Cold Lake, Alberta. Drie van zijn collega-vliegers waren op cursus geweest in Duitsland en kwamen een lang weekend over. Het is dan de bedoeling dat, behalve veel lol trappen, er van alles georganiseerd wordt. Op de agenda stond het openluchtmuseum en vooral de molens hadden hun aandacht. Als je echt alles van een molen wil weten, moeten we mijn vader vragen, die is molenaar op de Maasmolen in Nederasselt. Zo kon het gebeuren dat er op zondagmiddag drie vliegers aanbelden met het verzoek of ik een rondleiding wilde verzorgen.

Eerst hebben we thuis nog even genoten van een lekker bakkie koffie met appeltaart. Op de molen aangekomen hebben we deze samen gereed gemaakt, smeren en op de wind kruien. We maakten de keus om met vier volle zeilen te gaan draaien. Na het eerste zeil wilden ze graag zelf de andere drie doen. Eerst had ik mijn twijfels, maar ze stonden erop mee te helpen. Nadat we eerst alle veiligheidsmaatregelen hadden getroffen en ik ze had verteld hoe ze veilig en goed deze klus konden klaren, gingen ze een voor een aan de slag. Na het plaatsen van alle zeilen keken ze me vol trots aan, hoe ging het? Ik kon niet anders constateren dan dat ze het perfect hadden gedaan. Van de vang blijft iedereen af, dat is mijn domein. Er stond een goede wind uit het zuidwesten, kracht 3 à 4 en de molen draaide zo'n 50 enden. Na deze enerverende ervaring wilden ze heel graag de monumenten uit de tweede wereldoorlog nog bekijken. Ze wisten dat er veel Canadezen waren gesneuveld in deze omgeving. Met een zak met poppy's (klaprozen) zijn we toen eerst naar de geallieerde begraafplaats in Mook geweest. Tot onze grote verbazing lagen daar 3 spitfirepiloten begraven van hun eigen 441 squadron. Op de grote Canadese begraafplaats in Groesbeek waren ze tot tranen geroerd en heel erg dankbaar dat zo'n dicht bevolkt landje toch nog ruimte had weten te vinden om hun gevallenen te eren. Deze zomer komen er tweeduizend Canadese schoolkinderen naar Nederland om dit ook te zien en zo de herinnering vast te houden aan de dappere daden van hun grootouders. Het heeft mij in ieder geval veel gedaan en ik ben blij dat ik deze jonge jongens dit heb kunnen laten meemaken. Komende maanden zijn mijn zoon Erik en één van hun weer verenigd, maar dan verder van huis in Afghanistan om daar onze jongens te beschermen. We hadden afgesproken dat ze thuis in Canada een verhaaltje voor het krantje van de vliegbasis zouden schrijven, ze hebben zeker wel 100 foto's gemaakt. Tot op heden heb ik helaas nog niets gezien op internet (http://www.airforce.forces.gc.ca/4w-4e).

Tekst en foto's: Rob Snel

Cursus touwsplitsen en knopen

Eind maart was het dan zover, de eerste cursusavond touwsplitsen en knopen ging van start. Negen enthousiaste molenaars wilden wel eens de fijne kneepjes van het bewerken van touw weten. In molen Jan van Cuijk had Stefan voor een goed verlichte werkplek gezorgd, de eerste avond was wel fris maar enkele verwarmingen zorgden er voor dat het niet te koud was. En molenaars houden van koffie en koek, dus was er ook elke avond voldoende versnapering voor de inwendige mens.

De cursus van 3 avonden van 2 uur werd gegeven door Frank van der Heijden uit Boxmeer. Frank is een fervent zeiler en die gebruiken heel veel touw en dat moet allemaal op de juiste manier vastgezet worden. Hij heeft in het verleden al vele zeilers opgeleid. En daar hoort ook het knopen en splitsen bij. Zo heeft hij voor de watersporters in Boxmeer een cursus in elkaar gezet.
Voor de cursus gebruikten we een speciaal samengesteld boekje en een plankje om alle knopen te kunnen uitproberen. Het was ook een gezellig geheel, de molenaars die toch al veel met de touwen omgaan hadden tot verbazing van onze cursusleider de knopen snel onder de knie. Het is leuk om te weten waarvoor de knoop bedoeld is en hoe hij weer losgemaakt moet worden.

De volgende knopen passeerden de revue:
- Basissteken: de halve steek, achtknoop, slipsteek
- Twee einden aan elkaar: platte knoop, schootsteek, dubbele schootsteek
- Vastmaken: mastworp, beleggen van een lijn op een kikker, paalsteek, rondtorn met 2 halve steken, opschieten van een lijn, lijn nauwkeurig werpen, werpankersteek, slipsteek met dubbele halve steek
- Handige knopen: derdehandsteek, constrictorknoop, trompetsteek, vrachtrijderssteek
- Afwerking/splitsen: oogsplits (met kousje), eindsplits en takeling.

We hebben op deze avonden toch weer van allerlei trucjes en regeltjes geleerd. De cursisten vonden het allemaal zeer leerzaam en wij willen Frank van der Heijden nog hartelijk danken voor zijn vrijwillige inzet. Ook Stefan bedankt voor de gastvrijheid. De cursisten: Peter Simons, Jan selten, Ludger Pauls, Paul Verheijen, Jan van Riet, Stefan Willems, Peter Pouwels, John Houben en Walter Cornelissen.

Tekst en foto: Walter Cornelissen

Splitsen en knopen in de Jan van Cuijk

De molenbiotoop

De Maasmolen te Nederasselt

Elders in dit nummer van de Molenvriend is de Maasmolen te Nederasselt beschreven. Om het beeld compleet te maken, geven we hier een overzicht van de toestand van de biotoop. De molen is gelegen in een relatief open natuurgebied. Dit biedt het voordeel dat de dichtsbijzijnde huizen relatief ver weg staan, op circa 125 meter van de molen. In de jaren ’70 is de molen verplaatst om verder van de bebouwing af te komen staan. Gelukkig plukt hij daar nog steeds de vruchten van.

De grootste windbelemmering ontstaat door een boom op het zuidoosten, op ca. 50 meter van de molen. Verder is er op het oosten een klein bosje, maar dat is bijna 100 meter van de molen verwijderd.
De molen staat aan een plas. Tussen de plas en molen is een houtwal. Deze strekt zich uit tussen de windrichtingen zuid en noordwest. In de houtwal staan diverse bomen die nu nog klein zijn en dus in de toekomst een bedreiging voor de biotoop kunnen vormen. Voor de molen is het dus te hopen dat deze houtwal in goed overleg met de beheerder van het natuurgebied onderhouden kan worden.

Streefsituatie

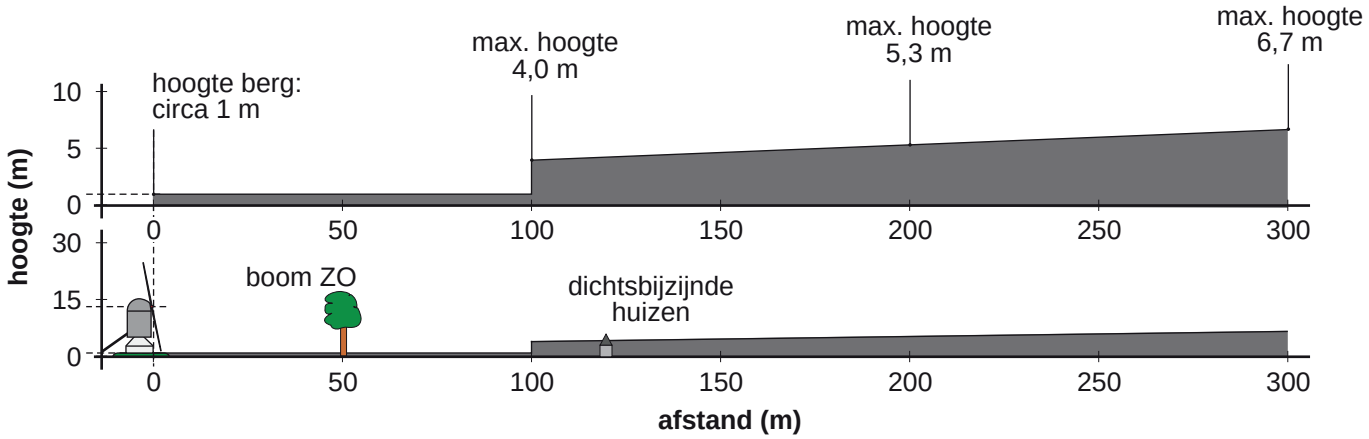

Berekening van de maximale objecthoogte: de molen is een standerdmolen op een verhoging van ca. 1 m. De askophoogte komt voor deze molen op 13,25 meter.
Volgens de normen voor ruw terrein is het donkergrijze gebied de toegestane objecthoogte.
Bij de onderste figuur zijn de hoogte- en afstandschaal gelijk en zijn ter illustratie de molen en enkele hoge objecten uit de omgeving aangegeven, bij de bovenste figuur is voor de duidelijkheid de hoogteschaal 3x uitvergroot. De getallen geven de maximale objecthoogte op basis van ruw terrein aan.

Actuele situatie per windrichting

N: de dichtsbijzijnde huizen staan op ruim 100 m van de molen

Beoordeling biotoop:
1 slecht
2 bedenkelijk
3 matig
4 aanvaardbaar
5 goed

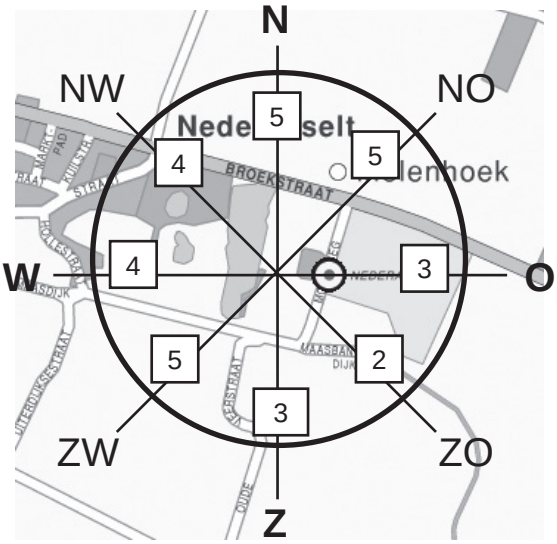

O: een bosje op ca. 100 m

ZW: net onder de molenberg staan wat lage struiken, maar daarover is er vrije windwang tot de dijk (foto genomen vanaf de galerij)

ZO: op 50 m afstand staat een eenzame boom van ca. 20 m hoog

Eindbeoordeling

De Maasmolen komt op zijn huidige standplaats prima tot zijn recht. De molen is goed zichtbaar vanaf de weg en heeft een goede windvang.
De molen ligt in een natuurgebied, zodat het onwaarschijnlijk is dat bouwplannen een toekomstige bedreiging voor de molenbiotoop kunnen vormen. Het blijft echter wel zaak om de ontwikkeling van de begroeiing in de gaten te houden, omdat de houtwal tussen de waterplas en de molen diverse niet volgroeide bomen bevat.

De eindbeoordeling van de biotoop komt uit op het cijfer 4 (aanvaardbaar). Dit is dezelfde score als vermeld in het Nederlands Molenbestand (uitgave 1997). De biotoop behoort hiermee zeker tot een van de beste in onze regio.

Tekst en foto's: Marko Sturm

Molenpoëzie

Tijdens de Brabants-Vlaamse Contactdag op 4 oktober 2008 werd o.a. de Zwartenbergse Molen in Etten-leur bezocht. Daar hing achter glas aan de trap geschroefd bijgaand gedicht.

Molenlied

Rust'loos went'len zich de wieken
Van de molen aan de tocht,
Vanaf 't eerste morgenkrieken
Razend rond in wijde bocht.
Komend' gaand' en gaand' en kerend'
In haar ongetemde vlucht,
Raak'lings langs de grond heen scherend'
Hijgend' stijgend' in de lucht.

En zij loeien langs de molen,
Die een wijl te trillen staat,
Als een windvlaag onverholen
Op de strakke zeilen slaat.
Snel en sneller, nimmer moede,
Immer in de eend're boog
Zwieren rond de zware roeden,
Hoog, omlaag, omlaag, omhoog.

Uit de duis'tre wolkenbanken
Jaagt de regen over 't land,
Geselt fel de molenflanken,
Kletst langs riet en steen en spant.
Waar de wind z'uiteen doet waaien,
Nad'ren zwarter wolken weer,
't Wiekenstel blijft draaien, draaien,
Opwaarts neder, opwaarts neer.

Reuz'lend zeult het groene water,
Weg in 't donker van de sluis,
Onder de molen door, daar gaat het
Schoepenrad met dof gedruis.
't Stuwt de golven verder henen
Tot ze aan de and're kant in 't ruim
Van de vaart weer zijn verschenen,
Kolkend, dik bedekt met schuim.

Buiten, binnen, boven, onder,
't Is een beven een gedreun,
Een geloei, getier, gedonder,
Een gestommel en gesteun.

Is 't ruisen, klagen zuchten,
Striemend zwiepen ongestoord,
Slaat de regen uit de luchten
En de wieken draaien voort.

Machtig hooglied, schrikb're wijzen,
Zielbeangstigend concert,
Dat daar bij het zonnerijzen
Door de storm gegeven werd.
Op die trouwe watermolen,
Als een speeltuig ongestemd,
Hoe 'k de rust mij voel ontstolen,
Hoe dat lied mijn 't hart omklemt.

Eert de mool'naar die vol zorgen,
Voor zijn trouwe molen waakt,
En voor 't verd're van de morgen,
Aan het spel een einde maakt,
Dat niet van de harde werkers,
Waar de stormwind huilt en krijst,
Al maar luider nog en sterker
't Onvervulb're wordt geëist.

'k Zie de mool'naar naar 't kapwiel draaien,
Langzaam mede draait de kap,
En de roeden snorren zwaaien
Uit de wind nu, minder rap.
'k Zie hem dan aan 't vangtouw rukken,
'k Hoor geknerp, gereng, gerang,
Daar om dás de remmen drukken
Staat de molen in de vang.

Even meten zich de krachten
In de kap nog: 't wiekenstel
Wil nog draaien: ijdel trachten,
Wiek as speelt verloren spel.
Het geknerp, geknirp wordt vager
Sterft dewijl de vang het wil,
En de wieken gaan al trager,
En heel spoedig staan ze stil.

Taak volbracht naar zijn vermogen,
Heeft de molen in 't geweld
Van d'orkaan zich onbewogen,
Wachter over 't wijde veld.
Wind en regen in hun snoodheid,
Laat hij volgen langs zijn huis,
Zwijgend in zijn grote grootsheid,
Molenlied: Je lied is uit.

Aan de licht

Jos van der Heyden

Op één van mijn vele tochten fietste ik langs de molen in Heijen (zie foto). Ik zag dat hij open was en dacht, “Ik ga eens een kijkje nemen.” Ik raakte in gesprek met de zeer enthousiaste molenaar Harry Kaak. Harry draait op drie molens, te weten, De Reus in Gennep, de Gerardamolen in Heijen en op molen Nooitgedacht in Afferden.
Achteraf kan ik wel zeggen dat hij degene is geweest die mij op het idee heeft gebracht om de opleiding voor vrijwillig molenaar te gaan volgen. De eerste maanden van de opleiding ben ik veel op deze drie molens geweest. Het is Harry geweest die mij veel heeft geleerd over het functioneren van deze molens.
Wat mij het meeste boeit aan de molen is de vindingrijkheid van mensen om met de middelen die er vroeger waren een technisch hoogstandje neer te zetten.

Over mezelf:
Ik ben in Escharen geboren. Wij woonden vlak bij de molen van Gassel waar zover ik mij kan herinneren altijd de familie Van Haren de scepter heeft gezwaaid (gedraaid). Na mijn trouwen ben ik in Groeningen gaan wonen. Wij hebben twee zonen die allebei op zichzelf wonen en ik ben 56 jaar. Ik heb altijd in de bouw gewerkt. Het buiten zijn in weer en wind hoort daarbij. Na het behalen van mijn aannemersdiploma heb ik als uitvoerder en werkvoorbereider gewerkt. In mijn vrije tijd ga ik graag fietsen en wandelen.

Op het moment dat ik dit stukje schrijf ben ik naast de praktijk ook bezig met het theoretisch gedeelte van de opleiding. Dit doe ik vooral in Oeffelt bij Theo van Bergen. Deze is op vrijdag en zaterdag bijna altijd op de molen te vinden en heel wat molenaars uit de omgeving hebben bij Theo de theoretische ditjes en datjes van het molenvak in de grijze cellen van hun hoofd weten te stampen. Ook op de molen in Beugen bij Frits Harteman ben ik regelmatig te vinden.
Afgelopen januari ben ik in Liessel geslaagd voor mijn proefexamen als molenaar.

Over enkele maanden hoop ik klaar te zijn met de opleiding en dan zou ik graag zelfstandig op een molen willen draaien, om hetgeen ik geleerd heb in de praktijk te brengen. Als het zover is hoop ik al mijn leermeesters te kunnen verwelkomen met een bakkie koffie.
Voor nu wil ik iedereen bedanken die zich inzetten voor mij en andere vrijwillige molenaars.

Jos van der Heyden

Molens in de regio

Bij diverse molens vielen er deze keer geen bijzonderheden te vermelden. Deze molens ontbreken in het overzicht. De Maasmolen (zie ook het artikel elders in dit blad) wordt met ingang van dit nummer opgenomen in deze rubriek.

De Martinus te Beugen

In het kader van de ARBO-wet is de molen voorzien van klimhaken compleet met klimuitrusting. Hielden de molenaars zich tot nog toe bezig met het afzeilen, nu kunnen ze ook, mochten ze dit willen, “abseilen”.

Door werking van het voeghout is de ezel van de vangbalk enigszins scheefgetrokken waardoor deze vast tegen de muur kwam te zitten zodat kruien onmogelijk werd. Molenmaker Beijk heeft het euvel verholpen. De molen kan nu na een maand stilstand weer draaien.

Na jarenlange discussie met de gemeente is er eindelijk een heg onderaan de molenberg geplant, om te voorkomen dat mensen de berg op lopen.

Korenmolen Jan van Cuijk te Cuijk

De huidige toestand van de molen Jan van Cuijk vraagt om een forse restauratie en de eigenaar van de molen, de gemeente Cuijk, heeft goedkeuring gegeven om nog dit voorjaar te starten met de restauratie van de uit 1860 daterende korenmolen. De grootste zorg is het in 1942 gebouwde pakhuis. Betonrot heeft de dakconstructie zo verzwakt dat langer uitstel van de restauratie onverantwoord is.
Het molenteam is zeer verheugd dat de gemeente Cuijk nu ook inziet dat de restauratie niet langer uitgesteld kan worden. Er zijn al extra ondersteuningen geplaatst onder het dak om calamiteiten te voorkomen.

In de oorlogsjaren van 1942 is de helft van de molenbelt afgegraven en vervangen door een bakstenen halfrond pakhuis. Tijdens de bouwwerkzaamheden destijds zijn er al fouten gemaakt met de betonbewapening in de dakconstructie. Een groot deel van de voorhanden zijnde financiële middelen zijn dan ook nodig om het pakhuis te restaureren. De dakbedekking zal vervangen gaan worden om verder inwateren te voorkomen. Vervolgens zal het voegwerk van de buitenmuren vervangen worden. De toegangsdeuren met kozijn en de houten raamluiken zijn zo erg verrot en aangevreten door boktor dat deze compleet vervangen moeten worden. Binnen in het pakhuis zal de schade als gevolg van het betonrot aangepakt worden. De wanden en plafond zullen tot slot opnieuw afgesmeerd worden. Vervolgens zal de molen ook geheel geschilderd worden. Molentechnisch moet er ook nog een en ander gaan gebeuren waaronder het vervangen van de beide spruiten in de molenkap.

De molen zal ook aangepast worden aan de huidige ARBO-eisen en zal daarom voorzien worden van een toilet. Begin maart is de gemeente Cuijk gestart met de aanbesteding van de werkzaamheden.
Dat alles nu in een stroomversnelling is gekomen, heeft te maken met het feit dat in 2010 de molen 150 jaar bestaat. Een jubileumcommissie is inmiddels begonnen met de voorbereidingen van een tweedaags molenfeest op 28 en 29 augustus 2010. De molen moet er voor dit jubileumjaar goed bijstaan en zoals het er nu uitziet, gaat dit nu beslist lukken. Molen Jan van Cuijk is nu officieel ondergebracht in een molenstichting. Deze stichting gaat de molen beheren in opdracht van de eigenaar de gemeente Cuijk. In de toekomst zal bekeken worden of de molen geprivatiseerd kan worden. Op vrijdag 27 maart 2009 is in het bijzijn van Mr. J.A. van Burik, notaris te Cuijk, de officiële stichtingsakte getekend.

De Lindense stellingmolen te Katwijk

In de afgelopen wintermaanden zijn we weinig op de molen geweest, (het weer werkte niet mee) en daardoor zijn de werkzaamheden aan de voorzomen blijven liggen. Maar er breken nu betere tijden aan. Tot voor kort was de Lindense molen nog bewoond door de laatste vakmolenaar, de fam. Van Kempen. Maar door de hoge leeftijd was het wonen onder de molen te zwaar geworden en is de fam. Van Kempen kleiner gaan wonen.

De Maasmolen te Nederasselt

Sinds Rob Snel en Frans Heessen in september en oktober 2008 hun molenaarsdiploma gehaald hebben, draait de Maasmolen heel regelmatig. Bijna iedere dinsdagochtend en zaterdagmiddag zijn zij op de molen actief. In de lange winterperiode was het wel vaak afzien, doordat geen verlichting en verwarming aanwezig is. Aan het eind van het jaar zijn door de Fa. Coppes veiligheidsvoorzieningen aangebracht zoals een nieuwe ladder, platforms bij het halslager

en een hekje bij het trapgat. Ook is de staart gelicht, zodat het kruien een stuk gemakkelijker gaat. Op 24 februari is door de monumentenwacht een inspectie uitgevoerd. Enkele geconstateerde mankementen zijn vrij ernstig, zoals inrotting van het kopstuk van de vang, de liggers van de galerij en de sleeptree. De gemeente Heumen heeft onmiddellijk opdracht tot reparatie gegeven. Nu het voorjaar begonnen is hebben Rob en Frans het witgeverfde houtwerk en de witte zeilen een flinke schoonmaakbeurt gegeven. Ook hebben ze vlaggenlijnen aan kunnen schaffen om de molen op Koninginnedag en nationale molendag vrolijk te versieren.

De Vooruitgang te Oeffelt

In februari heeft de molen in de rouw gestaan voor het overlijden van pastoor Van Breemen van Oeffelt.

De gemeente Boxmeer heeft lindebomen geplant langs de grote weg naar Cuijk. Het plan was al langer bekend, er is geprotesteerd en met de gemeente was afgesproken dat er eerst overleg zou zijn met de molenaars.
Ondanks het tijdig hierop attenderen (door de molenaars) bij bestuur van "Stichting molens van de gemeente Boxmeer" en bij gemeenteambtenaren is er geen overleg geweest met de molenaars.
Het gevolg is dat de laatste lage plek waar de zuidwestenwind weg kan, nu gesloten is en de molen voor driekwart omringd is met een gordel van huizen en bomen van 10 à 15 meter hoogte.
De windvang van de molen zal hierdoor verminderen. Maar ja, deze molen was de eerste molen (historisch belangrijk) in Nederland met het Fauel-systeem. Een voortvarende blik van de familie Manders, stichters van deze molen. Het Fokwiekensysteem zat er niet voor niets op.

Het aantal keren dat er nog daadwerkelijk op de wind gemalen kan worden zal ernstig gaan verminderen in de komende 10 jaren. Lindebomen kunnen hoog worden. Nu nog 7 meter. Over 10 jaar 25 à 30 meter. Een zwarte dag voor de biotoop van molen De Vooruitgang in Oeffelt.
Verder hebben we de molen gedraaid ter gelegenheid van de kampioenschappen heggenvlechten in Oeffelt. Bij de voorjaarsexamens 2009 zullen Jos van der Heyden, Ad van Summeren en Bart Tonies deelnemen.

Voor de opleiding tot vrijwillig molenaar zijn in Oeffelt gestart: Frans Rademakers (Boxmeeer), Andries Bongers (Zeeland), Marcel Cornelissen (Boxmeer).

De Korenbloem te Oploo

Het is nog even wachten op enkele kleine reparaties, vooral aan de molenkast. Op 28 mei is de molen wederom gevraagd om als examenmolen te dienen voor drie kandidaten. De redelijk moderne graanreiniger wordt binnenkort vervangen door een fraai ouder houten exemplaar. In het onderhoudsprogramma is aangegeven dat de oude Potroeden zo rond 2012 moeten worden vervangen. Zoals we weten, zijn dit geklonken roeden. Onze technische commissie onderzoekt of het mogelijk is weer geklonken roeden te plaatsen. Natuurlijk oud-Hollands opgehekt.
Met het bouwhistorisch onderzoek werkt het bureau Jurgens samen met 's-Hertogenbosch waar een soortgelijk onderzoek loopt. Omdat de molen misschien uiteindelijk uit 's-Hertogenbosch komt is het onderzoek gekoppeld.
Het project Graancirkel is genomineerd voor de finale van de Brabantse Dorpen Derby. Er worden filmopnamen gemaakt, waarbij de molens uitgebreid aan bod komen. De uitzending komt op Omroep Brabant. Aan deze Dorpen Derby is ook een stemronde gehangen. Wie hierover meer wil weten, kan kijken op www.brabant.nl doorkikken naar dorpenderby of www.graancirkeloploo.nl. Uit de krant hebben we inmiddels vernomen dat het dorp Oploo met het project Graancirkel de hoofdprijs van de competitie gewonnen heeft.

De watermolen te Oploo

Het wachten is nog op de vernieuwing van de dakbedekking met oude oud-Hollandse pannen met stropoppen. Gelijk met de vervanging van het dak komt het muurwerk aan de beurt.
Bij de watermolen is een eerste aanvang gemaakt met de bouw van de heemschuur. Stichting Graancirkel wil nog een bakhuisje bij de watermolen bouwen. Leuk tijdens evenementen en excursies.
In Zuid-Duitsland in Messkirch is een oude pelinstallatie opgehaald. Deze wordt, na restauratie, in de watermolen ingebouwd en kan dan meedraaien in de Graancirkel. We hopen dat de molen zo wat meer belevingswaarde krijgt. De installatie wordt gefinancierd uit de draaipremie, die de gemeente ons na stopzetting van de provinciale draaipremie heeft gecompenseerd.
Waterschap Aa en Maas heeft een waterbeheerplan gelanceerd. We vragen ons af wat dit plan uiteindelijk voor de waterhuishouding bij de watermolen zal betekenen.
De eerste aanvragen voor excursies zijn al weer binnen.

Zoals al eerder is geschreven, zijn we driftig op zoek naar aanvulling op ons molenaarsbestand.

De Luctor et Emergo te Rijkevoort

Het afgelopen jaar is al met al qua draaien een rustig jaar voor ons geworden. Dit komt doordat we een half jaar bezig zijn geweest met groot onderhoud aan de molen.
In de vorige nummers hebben we daar verslag over gedaan. Het vernieuwen van de stellingschoren, de balie en het schilderen van al het buitenhoutwerk en uiteraard de vernieuwde stelling. Dit beperkte de mogelijkheden om te draaien.
Ook door de bouw van zijn nieuwe huis heeft Paul momenteel niet zo veel tijd voor de molen en draait hij regelmatig nog op zondagmorgen. In april moet hij verhuizen naar de garage omdat de keten dan weg moeten. Volgens zijn planning hoopt hij medio mei zijn riante woning te betrekken.
Daarom hebben we in 2008 slechts 40 000 omwentelingen kunnen maken, dat in 180 draaiuren. Dat is in beide gevallen de helft van het vorige jaar. Ook het aantal bezoekers is gehalveerd (525).
Maar dit jaar hebben we redelijk ingezet, in 2 maanden al 10.000 omwentelingen op de teller.
Ook hebben we de klusjes in het kader van de arbo-aanpassingen uitgevoerd, zoals het luigat voor bezoekers afgeschermd en het gat rond de ijzerbalk van het steenrondsel dicht gelegd en nog enkele kleinigheidjes, zoals een greep bij de trap van de kapzolder, hanentraptreden vervangen etc.
Verder vallen er geen noemenswaardige feiten te vermelden.

MG

De Heimolen te Sint-Hubert

De eerste onderhoudswerkzaamheden zijn gepland. Met de firma Beijk en de gemeente Mill is afgesproken dat er in juni gestart zal worden met het repareren van de verrotte balkkoppen. De koppen zullen met epoxyhars worden aangegoten. De rijksdienst heeft als eis dat ook de sleutelstukken gerepareerd dienen te worden.
Hier is in eerste instantie geen rekening mee gehouden. Voor dit eerste deel van de restauratiewerkzaamheden heeft de gemeente Mill € 60.000,- uitgetrokken. Het is de bedoeling dat er voor dit bedrag ook een hek rond de belt geplaatst gaat worden. We hopen dat dit eerste deel snel afgerond wordt en dat de subsidie voor de tweede restauratieronde ook verleend wordt.
Van de gemeente hebben we geld voor een bosmaaier gekregen om het gras van de belt te maaien. Tevens zijn er nieuwe afspraken gemaakt over het maaien van het gras bij de molen. Hopelijk ziet het er komend jaar weer netjes uit rond de molen.

De Rust na Arbeid te Ven-Zelderheide

Op 16 mei wordt op de molen een kunsttentoonstelling gehouden. Verder zijn er geen bijzonderheden.

De Hamse Molen te Wanroij

Er valt weinig nieuws over deze molen te melden. De molenaars hebben af en toe wat te malen. Koninginnedag zal druk zijn, omdat bij de molen een post van de oranjefietstocht is. Jan Selten en Jos Verberk hebben een maalmolentje gekregen, ze kijken of ze het gaan gebruiken.

Mari Goossens en Marko Sturm

Molenbezoek in de regio

Ronde stenen bergmolen "Nooitgedacht" te Afferden
Openingstijden: vrijdagmiddag 13:00 tot 16:00 uur
Molenaar(s): Harrie Beijk en Harry Kaak
Telefoonnummer(s): resp. 0485-531910 en 0485-516619

Ronde stenen bergmolen "Martinus" te Beugen
Openingstijden: zaterdagmiddag van 14:00 tot 17:00 uur
Molenaar(s): Frits Harteman; Hans Heijs; Robert Hoffman en Marko Sturm
Telefoonnummer(s): resp. 0485-572271; 0485-577330 en 0485-573616

Ronde stenen bergmolen "Jan van Cuijk" te Cuijk
Openingstijden: zaterdag 9:30 tot 16:00 uur
Molenaar(s): Stefan Willems
Telefoonnummer(s): 0485-318028

Achtkante bergmolen "Bergzicht" te Gassel
Openingstijden: op afspraak
Molenaar(s): Jan van Haren
Telefoonnummer(s): 0486-472419

Ronde stenen bergmolen "De Reus" te Gennep
Openingstijden: woensdagmiddag van 13:00 tot 16:00
Molenaar(s): Harry Kaak en Jan Coopmans
Telefoonnummer(s): resp. 0485-516619 en 0485-511760

Zeskante bergmolen "Mariamolen" te Haps
Openingstijden: zaterdag- of zondagmiddag van 15:00 tot 18:00 uur
Molenaar(s): Don Werts; Robbert en Sytske Verkerk
Telefoonnummer(s): resp. 0485-322460 en 0485-313647

Achtkante bergmolen "Gerarda" te Heijen
Openingstijden: zaterdagmiddag van 13:00 tot 16:00 uur
Molenaar(s): Harry Kaak
Telefoonnummer(s): 0485-516619

Achtkante stellingmolen te Linden / Katwijk
Openingstijden: zaterdagmiddag van 13:30 tot 17:00 uur
Molenaar(s): Peter Simons
Telefoonnummer(s): 0485-313673

Ronde stenen bergmolen "De Korenbloem" te Mill
Openingstijden: niet geopend voor bezoek (in restauratie)
Molenaar(s): geen

Standerdmolen "Maasmolen" te Nederasselt
Openingstijden: zaterdagmiddag van 12:00 tot 17:00 uur
dinsdagmorgen van 9:00 tot 12:00 uur
Molenaar(s): Frans Heessen en Rob Snel
Telefoonnummer(s): resp. 024-6961217 en 024-3582526

Ronde stenen bergmolen "De Vooruitgang" te Oeffelt
Openingstijden: zaterdagmorgen van 10:00 tot 13:00 uur (winter) of 9:00 tot 12:00 uur (zomer)
Molenaar(s): Theo van Bergen en John Houben
Telefoonnummer(s): resp. 0485-361718 en 0485-320994

Standerdmolen "De Korenbloem" te Oploo
Watermolen te Oploo
Openingstijden: zaterdagmorgen van 09:00 tot 12:00 uur
Molenaar(s): Jan van Riet; Piet Geenen
Telefoonnummer(s): resp. 0485-383551 en 0485-382891

"De Bovenste Plasmolen" te Plasmolen
Openingstijden: iedere tweede zaterdag van de maand van 11:00 tot 16:00 uur (van mei tot en met oktober)
Molenaar(s): Karel Siebers en Peter Pouwels
Telefoonnummer(s): resp. 024-6963357 en 024-3974266

Ronde stenen stellingmolen "Luctor et Emergo" te Rijkevoort
Openingstijden: zaterdagmiddag van 14:00 tot 17:30 uur
Molenaar(s): Mari Goossens en Paul Verheijen
Telefoonnummer(s): 0485-573815

Ronde stenen bergmolen "De Heimolen" te Sint-Hubert
Openingstijden: zaterdagmiddag van 14:00 tot 17:00 uur
Molenaar(s): Harry Daverveld en Walter Cornelissen
Telefoonnummer(s): 0485-453353 en 0485-478818

Ronde stenen bergmolen "Rust na Arbeid" te Ven-Zelderheide
Openingstijden: zaterdagmiddag van 13:00 tot 17:00 uur
Molenaar(s): Ludger Pauls
Telefoonnummer(s): 0485-515789

Standerdmolen "De Hamse Molen" te Wanroij
Openingstijden: zaterdag van 10:00 tot 14:00 uur
Molenaar(s): Jan Selten en Jos Verberk
Telefoonnummer(s): resp. 0485-452587 en 0485-578243

N.B. De openingstijden zijn slechts een indicatie. In sommige gevallen is/zijn de molenaar(s) niet of op een ander tijdstip aanwezig. Wilt u zeker zijn van een bezoek aan de molen, dan adviseren wij u telefonisch contact op te nemen met de desbetreffende molenaar(s).

(advertentie)

bol
accountants teamplayers

Boxmeer
Spoorstraat 73, 5831 CK Boxmeer
Postbus 142, 5830 AC Boxmeer
T: (0485) 56 12 00
F: (0485) 56 12 05
E: info@bolaccounts.nl
I: www.bolaccounts.nl
Ook gevestigd in Schijndel en Venray

persoonlijk professioneel prestatiegericht

(advertentie)

BEIJK
molenmakers
houtrestaurateurs

Beijk Molenbouw BV
Rimpelt 15a
5851 EK AFFERDEN
tel. 0485-531910
fax 0485-532305

(advertentie)

Als je vooruit wilt in de veehouderij, kom dan eens met Hendrix praten.

Natuurlijk moet uw voerleverancier verstand hebben van voer. Maar hij moet ook met verstand van zaken kunnen meepraten over huisvesting, gezondheid, bedrijfsontwikkeling en milieu. Want uw bedrijfsresultaten hangen van veel meer af dan van voer alleen.
De Legpluimveegroep durft verder te kijken dan het voer dat zij leveren. Zij hebben een praktische kijk op hoe je een boerenbedrijf gezond kunt houden, nu én in de toekomst. Dat wordt des te belangrijker nu het er steeds meer om draait om de kosten te beheersen.

Hendrix

Legpluimveegroep
Hoofdstraat 4
6598 AD Heijen
telefoon 0485-490777

a nutreco company